

תשובות לשאלות סיכום במסכת קידושין פרק האשה נקנית

1. לגמי' היה קשה שנכתוב נערות ולא בגרות, ואחרי שיוצאת מהאדון בנערות בגרות, מה היא עושה אצלו?
2. כשכתוב בפסוק אחד שני דברים, ונראה שהדבר השני מיותר, מכיון ואפשר ללומדו מהדבר הראשון, אני אומר: צריך את שני הדברים בפסוק, ובא זה ולימד על זה, מכיון ואם לא הייתי כותבו, לא הייתי יודע את הדבר השני.
3. מכיון, ולא כתוב בפירוש בפסוק מתי האמה תצא בנערות, אלא לומדים את זה מאליו, מכיון, ואין לנו במה לתלות יציאתה, צריכה התורה לכתוב שניהם – נערות ובגרות, מפני שאם התורה היתה כותבת רק דבר אחד כגון "ויצאה אין כסף" – הייתי אומר, שתצא רק בבגרות, מכיון וזה פחות חידוש מנערות, ובנערות לא תצא. לכן כתבה התורה שניהם, לומר, שיוצאת בבגרות וחייב להיות, שהדבר השני זה נערות, ויוצאת מרשות האדון בסימני נערות.
4. תושב, עבד עברי שנרצע, הנמצא אצל הכהן, שקנוי קנין עולם, שכיר, עבד שלא נרצע וקנוי קנין שנים.
5. שיהי' כתוב בפסוק תושב ולא שכיר, ואני אומר, אם תושב שקנוי קנין עולם, לא אוכל בתרומה, הקנוי קנין שנים יאכל בתרומה? אלא אני אומר: בא זה ולימד ע"ז, היות ואם לא הי' כתוב שכיר, הייתי אומר, שתושב זה קנוי קנין שנים, אבל קנוי קנין עולם לא כתוב בפסוק, לכן אומרים בא זה וכו'.
6. מכיון ונכתבו שניהם "תושב ושכיר", משמעות נרצע מתושב, לומדים שמיושב אצלו יותר מהקנוי לשש שנים.
7. שהלימוד בא זה ולימד ע"ז אומרים רק בשני אנשים, שאפי' שאפשר ללמוד אחד מהשני בק"ו, טורחת התורה וכותבת שוב, אבל לא תכתוב התורה דין שאף פעם לא יהי', מכיון, וברגע שהאמה יוצאת כשהיא נערה, כשהיא בוגרת, היא כבר לא אצלו.
8. שתושב ונרצע הם שני אנשים, שיכולים להיות בו זמנית אצל האדון, משא"כ נערה ובוגרת, שזו אותה אמה.
9. דבר שלמדים בק"ו - התורה יכולה לחזור ולאמר זאת מפורש בפסוק.
10. שהפסוק "ויצאה חנם" בא לומר לי בוגרת אילונית, שיכולה לצאת מרשות האדון.
11. מכיון, והייתי אומר דווקא מי שמביאה סימני נערות תצא מרשות האדון. אבל זו שאינה מביאה סימנים, לא תצא. קמ"ל "ויצאה חנם" – שתצא בבגרות.
12. בגיל 20.
13. הרי אפשר ללמוד דין זה בק"ו, ומדוע צריך פסוק, והק"ו הוא מה סימנין שאין מוציאים מרשות האב, שמעשה ידיה של האב. בגרות, שמוציא מרשות האב, אין דין שיוציא מרשות האדון.
14. שלא מצאנו, שהתורה מזכה לאב, אלא נערות, שכתוב "ונתנו לאבי הנערה".
15. דבר זה אומרים כשאין מה לתרץ, אך לא כשיש מה לתרץ.

16. שהפסוק בא לומר לי עיקר מכירתה של אילונית, שיכולה להימכר לאמה.
17. לא. אביי אומר, שהפסוק הולך על בוגרת אילונית "שיוצאת" מהאדון, ומר בר ר' אשי אומר, שהפסוק הולך על "מכירתה" של אילונית.
18. הייתי אומר דווקא מי שמביאה סימני נערות, מכירתה מכר, ומי שאינה מביאה סימני נערות – לא תהי' מכירתה מכר, מכיון ושונה היא מכולם. קמ"ל ויצאה חנם, שמכירתה מכר.
19. 1) אין כסף ביציאה זו וכו'. לומדים מה-י' של אין כסף. 2) ויצאה בהו"א חנם - אלו ימי בגרות. אין כסף - ימי נערות. 3) לרבה בא זה ולימד ע"ז. 4) לאביי ויצאה חנם בוגרת אילונית. 5) מר בר ר' אשי "ויצאה חנם" לעיקר מכירתה של אילונית.
20. "כי יקח אשה ובעלה.. וגו'" אין קיחה אלא בכסף וגז"ש מעפרון.
21. ומה אמה, שאינה נקנית בביאה, נקנית בכסף. זו שנקנית בביאה, אינו דין שתקנה בכסף.
22. "יבמה" תוכיח שנקנית בביאה, ואינה נקנית בכסף.
23. אינך יכול להביא ראיה מיבמה, שכן יבמה אינה נקנית בשטר. תאמר באשה שנקנית בשטר.
24. היות ואפשר לומר, שמעיקר הדין שהבאת לי יש פירכא. מה לאמה שיוצאת בכסף, תאמר בזו שאינה יוצאת בכסף. לכן צריך ללמוד מהפסוק.
25. שכתוב בעבד עברי שמשחרר מהאדון בגרעון כסף "מכסף מקנתו" ואותו הדין לגבי אמה.
26. שכתוב "ובעלה".
27. שכתוב "יבמה יבא עליה ויבמה" ביאה גומרת בה ולא כסף גומר בה.
28. שכתוב "והפדה", שמגרעת מפדיונה ויוצאת.
29. שכתוב "ספר כריתות" ספר כורתה, ואין דבר אחר כורתה.
30. מפני שאם הי' כתוב "כי יקח" הייתי אומר, שכסף הקידושין הולך אליה. לכן כתוב "ויצאה חנם", שהולך הכסף לאב, ואם הי' כתוב רק "ויצאה חנם" הייתי אומר, שאם היא נתנה לבעל את הכסף וקידשה אותו, זה יהי' קידושין. לכן כתבה התורה "כי יקח" ולא "כי תקח".
31. רש"י: כסף, וקידשה אותו שאמרה לו התקדש לי, תוס': שאומרת לו הרי אני מקודשת לך.
32. מכיון ובאיש לא שייך לשון קידושין, שאינו נאסר על כל העולם.